

Valtuutettu Eveliina Tyyskänen ym. valtuutettujen aloite kesäajan sopparuokailusta peruskouluikäisille lapsille

Kaupunginvaltuusto 11.11.2021 § 174

Valtuutettu Eveliina Tyyskänen jätti seuraavan aloitteen:

”Muutamissa Suomen kunnissa tarjotaan kesäisin lapsille ilmainen sopparuokailu. Esimerkiksi Helsingin maksuttomalla leikkipuistoruokailulla on pitkät perinteet ja se on ainutlaatuinen julkinen palvelu koko maailman ja Suomenkin mittakaavassa. Helsingissä kyseinen ruokailumahdollisuus lapsille on ollut jo 79 vuotta.

Perheiden erilaiset taloudelliset tilanteet ja lähtökohdat eriarvoistavat lapsia. Vaikeat tilanteet saattavat kärjistyä erityisesti koulujen ja päiväkotien loma-aikoina, jolloin esimerkiksi päivittäinen maksuton kouluruokailu jää kahdeksi ja puoleksi kuukaudeksi tauolle. Lasten ja perheiden eriarvoisuutta voidaan kuitenkin vähentää konkreettisilla ennaltaehkäisevillä toimilla, kuten kesäajan ilmaisella ruokailulla.

Kesäloma-ajan sopparuokailu lapsille edistää lapsiperheiden tasa-arvoa ja hyvinvointia. Ruokailu luo myös mahdollisuuksia monipuoliselle sosiaalisten suhteiden luomiselle lasten välillä kun kouluarjesta ollaan tauolla.

Kesäajan sopparuokailu voisi Raisiossa tapahtua esimerkiksi leikkipuistoissa, kouluilla tai Kerttulan liikuntakeskuksessa. Tämä palvelisi erityisen hyvin perheitä, joissa vanhemmilla ei ole mahdollisuutta lomailaa kesällä yhtä pitkään kuin koululaisilla.

Edellä esitettyyn perustuen me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Raisio aloittaa kesäajan sopparuokailukokeilun peruskouluikäisille lapsille kesällä 2022.

Raisiossa 1.11.2021

Eveliina Tyyskänen Vasemmistoliitto

Juha Jormanainen	Aarre Lehtonen
Emma Lindqvist	Niko Toivonen
Saila Rintee	Mirva Salonen
Janne Laulumaa	Anneli Kivijärvi
Niko Dahlgren	Jari Pulkkinen
Juha Hellstén	Ella Mylly
Kimmo Kosonen	Heikki Suominen
Mikko Tammelin	Annika Ollila
Hans Våg	Teija Hurmerinta
Pasi Kujala”	

Päätös

Aloite merkittiin pöytäkirjaan ja lähetettiin kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 15.11.2021 § 416

" - - Kaupunginhallitus lähettää - - valtuutettu Eveliina Tyyskäsén aloitteen kesäajan sopparuokailusta peruskouluikäisille lapsille sivistyslautakunnan valmisteltavaksi - - "

Sivistyslautakunta 23.03.2022 § 41

Valmistelija: ruokapalvelupäällikkö Mervi Heinonen, siivoustyönjohtaja Erja Mickelsson, sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Sopparuokailukokeilua voidaan suunnitella järjestettäväksi eri tavoin. Tässä on esitetty mahdollisuuksia eri kohteissa tapahtuvaan maksuttomaan sopparuokatarjoiluun sekä sen sisältöihin ja eroihin.

Minimissään tarjoilu voisi olla keitto sekä ruokajuomana vesi. Päätöksenteossa tulee huomioida, varataanko ruokailumahdollisuus koko perusopetuksessa olevalle oppilasmäärälle tai edellytetäänkö ennakoilmoittautumista. Mikäli ajantasaista joka päiväistä/viikkoista ilmoittautumista ei edellytetä, ruokajätteen määrä saattaa nousta suureksi ja vaihdella eri päivien välillä. Erikoisruokavalioita ei voida tuottaa, mikäli ennakoilmoittautumista ja sitoutumista ruokailuun ei ole.

Myös se tulee huomioida, mikä taho ilmoittautumisia ottaisi vastaan. Ruokapalvelujen alhainen henkilöstöresurssi ei mahdollista koululaisten yksittäisten ilmoittautumisten keräämistä. Jos koulunkäynnin ohjaajat toimisivat kesäkeskeytyksensä ajalla ruuan jakelussa, voisivat he ottaa myös ilmoittautumiset vastaan.

Aloitteessa esitetyn mukainen kokeilu voisi toimia Vaisaaren tai Kaanaan koulun ruokasalissa, puistossa tai Kerttulan liikuntakeskuksessa. Koulujen ruokasalissa sopparuokailua voi hoitaa ruokapalvelun työntekijä. Maksimissaan kahteen kouluun on mahdollista järjestää sopparuokailu kesä-heinäkuun ajaksi, ruokapalvelujen ja siivousyksikön henkilöstöresurssi ei mahdollista laajempaa kokeilua. Elokuun alussa ruokasalien käyttö ei ole mahdollista tilojen perussiivousten vuoksi. Kaanaassa ja Vaisaareissa ei ole työntekijöitä siivousyksikössä eikä ruokapalvelussa koulujen ollessa kiinni kesä-heinäkuussa, näihin tulee varata henkilöresurssia. Henkilöstökuluihin ja päivittäisiin matkakuluihin siirtymän osalta ei ole varauduttu talousarviossa ruokapalvelussa eikä siivousyksikössä. Mikäli sopparuokailukokeilu päätetään toteuttaa Kaanaan koululla, se tarkoittaisi, että ainakin heinäkuun ajan jonkin toisen kohteen siivoaja ajaisi päivittäin edestakaisen 10 km matkan ruokalan ja vessojen siivouskäynnille, joka aiheuttaa budjetoimattomia henkilöstö- ja matkakustannuksia. Ruokajakelua tekevät koulunkäynnin ohjaajat valvoisivat, että kaikki ruokailuun tulijat myös poistuvat talosta ruokailuajan päätyttyä.

Elintarvikkeiden ja muiden kulujen osalta ruokapalvelujen budjetti tulee ylittymään tilatun ateriämäärän osalta ja myös ruokakuljetuksen osuuden osalta. Budjetoimattomien kulujen osalta on varauduttava lisämäärärahatarpeeseen.

Vaisaaren koulun ruokasali on paras vaihtoehto ruokailutoimintojen kannalta. Vaisaaren koulu on keskeisellä paikalla ja siellä on suurin ruokasali, jossa pystytään tarvittaessa pitämään reilut turvavälit. On oleellista, että ruokasalitilaan pääsee sisälle suoraan pihalta, ettei tule kulkua koulun tilojen lävitse. Ruokasalista päästään kulkemaan sisälle ja ulos eri ovista menemättä koulun tiloihin, joissa kesäaikana tavanomaisesti

hoidetaan tilojen peruskorjauksia ja perussiivouksia. Käsienpesupaikka on heti ulko-oven läheisyydessä.

Kerttulan liikuntakeskuksessa tapahtuvaan ruokailuun tai puistoruokailuun voidaan toimittaa yhtä keittovaihtoehtoa, erikoisruokavaliota ei ole mahdollista huomioida näissä kohteissa lämpötilojen hallinnan vuoksi. Näissä kohteissa keiton jakajana voi toimia kesäkeskeytyksensä ajaksi palkatut koulunkäynnin ohjaajat. Ruoanjakajan tulee huolehtia ruoankuljetusastioiden ja laatikoiden palautumisesta ruokakuljetukseen. Sopparuokailukokeilu esitetään toteutettavaksi siten, että ruokailemaan tulevalla on omat ruokailuastiat ja -välineet mukanaan repussa, joiden pesusta ruokailija huolehtii kotonaan.

Tarjoilupaikka ja aika	Puisto, arkipäivinä 6.6.-29.7.2022 ma-pe klo 11-12	Vaisaaren koulun ruokasali, arkipäivinä 6.6.-29.7.2022 ma-pe klo 11-12	Kerttulan liikuntakeskus, arkipäivinä 6.6.-29.7.2022 ma-pe klo 11-12
Keiton jakamisen hoitaa	koulunkäynnin ohjaaja	ruokapalvelun työntekijä	koulunkäynnin ohjaaja
Tuote	keitto + vesi	keitto + vesi	keitto + vesi
ERV	ei erikoisruokavaliota	erikoisruokavaliot saatavilla, jos ennakoilmoittautuminen ja ruokailuun sitoutuminen on edellytetty	ei erikoisruokavaliota
Ruoka-palvelujen henkilöstökulujen lisämäärärahan tarve / tarjoilukohde	0 €	2800 €	0 €
Sivistyspalveluiden henkilöstökulujen lisämäärärahan tarve/tarjoilukohde	4500 €		4500 €
Ruokakuljetuksen hinta yhteensä, kesä- ja heinäkuu	1170 €	1170 €	1170 €
Lisämäärärahan tarve / ateriat / ruokailija / pv (elintarvikekulut)	1,05 €	1,05 €	1,05 €
Ruokapalvelujen henkilöstökulujen lisämäärärahan tarve, jos ruokailijamäärä on yli 200: yhteensä 5100 €			
Sivistyspalveluiden henkilöstökulujen (2 koulunkäynnin ohjaajaa 2 kk ajan) lisämäärärahan tarve sivukuluineen yht. n. 9000 €			

Jos ruokailijamäärä nousee yli 200:aan / päivä, tulee ottaa käyttöön myös toinen keittiö ruoanvalmistuksen laitekapasiteetin lisäämiseksi ja silloin henkilöstökulut kasvavat 2550 € / kuukausi.

Kokonaiskustannukset henkilöstön ja kuljetusten osalta kahden kuukauden ajalta olisivat n. 15 310,00 €, lisäksi tulevat aterioiden kustannukset. Talousarviossa ei ole varauduttu näihin kuluihin, vaan toiminnan käynnistäminen vaatii lisätalousarvion.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Leena Laakso
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta antaa valtuustoaloitteeseen edellä olevan vastauksen. Pöytäkirja tämän asian osalta tarkastetaan heti kokouksessa.
Päätös	Puheenjohtaja Anneli Kivijärvi esitti Tuija Ason, Jukka Rantalan ja Mirva Salosen kannattamana, että aloite palautetaan uudelleen valmisteluun. Sivistyslautakunta pyytää selvittämään kuinka suuri joukko ruokailuun mahdollisesti osallistuisi, onko jokin tietty alue jossa lämmintä ruokaa haluttaisiin, olisiko vanhemmilla mahdollisuus ostaa ruokaa sekä mahdollisuuden yhteistyöhön kolmannen sektorin kanssa. Sivistyslautakunta päätti yksimielisesti palauttaa asian valmisteluun.

Sivistyslautakunta 03.05.2023 § 49
269/12.01.03.00/2022

Valmistelija: ruokapalvelupäällikkö Mervi Heinonen, sivistysjohtaja Leena Laakso, etunimi.sukunimi(at)raisio.fi

Sivistyslautakunnan pyynnöstä tehtiin kysely 14.-25.4. välisenä aikana kesällä 2023 peruskouluikäisten lasten huoltajille (varhaiskasvatuksen esiopetuksen ja perusopetuksen 1.-8. luokkien oppilaat) koskien kesäajan sopparuokailuun osallistumisen halukkuutta. Huoltajia pyydettiin vastaamaan kyselyyn yhdessä lapsen kanssa. Ruoan sisältö olisi keitto ja vesi. Lapsella tulisi olla mukana omat ruokailuastiat, joiden pesu tapahtuu kotona. Erikoisruokavalioita ei todennäköisesti pystytä huomioimaan. Ruokailun toteutuminen vaatii järjestelyt, resursoinnin ja poliittisen päätöksenteon.

Sivistyslautakunta ohjeisti selvittämään myös yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Kyselyiden tuloksena SPR:n Raision osaston puheenjohtaja [REDACTED] ilmoitti ruokajakeluun vapaaehtoisia löytyvän yhdistyksestä noin parikymmentä. Jakelijoita riittäisi kahteen jakelupaikkaan.

Kyselyyn saatiin yhteensä 412 vastausta, joista 388 koululaisten huoltajilta ja 31 varhaiskasvatuksen esiopetusikäisten huoltajilta. Alueellisesti vastauksia saatiin tasaisesti kaikilta kouluilta ja 9 päiväkodin huoltajilta. 412 vastaajasta 271 eli 65,8% ei osallistuisi kesäajan ruokailuun. 141 eli 34,2% ilmoitti halukkuuden osallistua ruokailuun. Maksullinen ruokailu ei saanut kannatusta. 71,6% toivoo ruokailun olevan maksutonta.

141 vastaajan joukosta 51 ilmoitti halukkuudesta osallistua ruokailuun päivittäin ja 92 satunnaisesti kesäkuun aikana. Heinäkuun ruokailuihin halukkuutensa osallistua päivittäin ilmoitti 18 ja satunnaisesti 89. Ruuan jakelun suhteen toiveet jakaantuivat, suurimman kannatuksen sai Vaisaaren koulu, 53 vastaajaa. Toiseksi eniten ääniä ruuan jakelupaikkana sai Kerttulan liikuntahalli, 33 ääntä, kolmantena Kaanaan päiväkotina, 30

ääntä. 140 vastaajasta 112 olisivat valmiita ilmoittautumaan ruokailuun sitovasti ennakkoon.

Lisäselvitysten ja saatujen tietojen perusteella sopparuokailusta voidaan järjestää kokeilu kesällä 2023 ajalla 5.6. – 28.7.2023 kahdessa kohteessa, Vaisaaren koulun ruokasalissa sekä Kerttulan liikuntakeskuksessa Raision kaupungin ruokapalveluiden toimesta. Jakeluaika olisi päivittäin maanantaista perjantaihin (ei Juhannusaattona) klo 12.00 – 13.00. Tarjolle voidaan valmistaa päivittäin yksi keittovaihtoehto (ei erikoisruokavaliota) ja ruokajuomana tarjotaan vettä. Ruokailuun tulisi ilmoittautua etukäteen ja sitoutua käyttämään ennakkoon varaamansa palvelu, jotta voidaan välttää ruokahävikki. Sopparuokailukokeilu toteutetaan siten, että ruokailemaan tulevalla on omat ruokailuastiat ja -välineet mukanaan repussa, joiden pesusta ruokailija huolehtii kotonaan. Keiton jakaminen voidaan järjestää SPR:n Raision osaston vapaaehtoisten avulla.

Sitovat ennakkoilmoittautumiset kootaan mahdollisuuksien mukaan sähköisellä kyselyllä.

Marraskuun 2022 asian käsittelyn jälkeen elintarvikkeiden ja ruoankuljetuksen hinnat sekä henkilöstökulut ovat nousseet. Kyselyvastausten ja tässä esitetyn perusteella sopparuokailukokeilun voidaan arvioida maksavan 7 000 – 10 000 euroa. Lopullinen kustannus voidaan todeta vasta jälkikäteen ja se määräytyy kesän aikana palvelua käyttäneiden määrän perusteella.

Ruokapalvelupäällikkö Mervi Heinonen esittää

- että sopparuokailukokeilu toteutetaan ennakkoilmoittautumisten perusteella ajalla 5.6. – 28.7.2023 klo 12.00 – 13.00, mikäli SPR:n vapaaehtoiset saadaan hoitamaan ruokajakelu
- että tarjolla on vain yksi keittovaihtoehto (ei erikoisruokavaliota)
- sopparuokailukokeilun toteuttamisesta, että ruokailemaan tulevalla on omat ruokailuastiat ja -välineet mukanaan repussa, joiden pesusta ruokailija huolehtii kotonaan
- ruokailu on maksuton.

Kesänajan sopparuokailun järjestäminen edellyttää tarvittavan lisätalousarvion päättämistä infralautakunnassa.

Esittelijä	Sivistysjohtaja Leena Laakso
Päätösehdotus	Sivistyslautakunta antaa edellä olevan vastauksen valtuustoaloitteeseen ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.